

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrileta 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrlet 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 26. rožnika 1874.

List 26.

Koledar za naslednji teden.

Mesec rožnik. Junlj.

28. Nedelja V. po bink. Evangelij: „Od farizejske pravičnosti“. (Mat. 5.) — Sv. Leon II, papež, v Siciliji rojen, je bil mož posebne svetosti in velike učenosti v svetni in božji pismenosti greškega in latinskega jezika. Tudi je bil prav izurjen v cerkvenem petji, ter je na-peve (viže) cerkvenih pesem prenaradil v boljši soglasje. Poterdil je določila 6. cerkvenega zbora v Carjem gradu, kjer so zbrani škofje obsodili krivoverce Cira, Sergija in Pira, ter njih nauk zaverгли, ker so učili, da je v Kristusu bila le ena sama delavna volja. Razdjal je ošabnost ravenških škofov, kateri so apostoljskemu sedežu pokoršino odrekli; dal je postavbo, da izvolitev novega škofa v Raveni nič ne velja, če je papež ne poterdil. Leon je bil tudi oče ubozih, ker jih ni le samo podpiral z denarmi, ampak jim je tudi naklanjal dela in zaslužke. Verne je z besedo, še bolj pa z zgledom opominjal po-božno in sveto živeti, in sklenil je svoje sveto življenje 28. rož. l. 483.

Vodilo. „Lepo vbrano, milo cerkveno petje nam budi in poživlja duha, ter ga k nebesom povzdiguje;“ nespodoben krič in vriš pa tlači duha in boli ušesa. —

Sv. Jernej šk. sprič., učenec sv. Polikarpa; sv. Papij sprič.; sv. Benigen šk. sprič.; sv. Pavel pap. spoz.

29. Ponedeljek. Sveta Peter in Pavel apo-steljna. Zapovedani praznik. Simon Peter, brat sv. Andreja aposteljna, je bil prvi med aposteljni in poglavar Kristusove cerkve tukaj na zemlji. Po prejetem sv. Duhu je Peter začel oznanovati sv. evangelij v Jeruzalemu, po tem pa si je izvolil Antiohijo, veliko mesto v Siriji, kjer si je apostoljski sedež postavil in od ondod vladal sveto Cerkev 7 lét, akoravno je tudi po družih krajih sv. evangelij oznanoval in nove škofije vstanovljal. (Glej 22. sveč.) Po tem je šel s sv. Markom v Rim, glavno mesto tadanjega svetá, kjer je bilo takrat gnjezdo naj geršega malikovanja in naj ostudnejših pregréh. V Rimu je imel sv. Peter svoj stanovitni sedež do svoje smerti, dasiravno je tudi po družih mestih sv. evangelij ozna-oval, nove keršanske srenje vstanovljal, in že vstanovljene obiskoval in v veri poterjeval, še celo v Jeruzalem in v Antiohijo je bil prišel, poslednjič je v Korintu s sv. Pavlom skupaj zadel in se z njim v Rim vernil. V Rim je bil dospel tudi tisti glasoviti čarnik (copernik) Simon, kateri je v Samariji hotel od aposteljnove kupiti dar sv. duha (Djan. ap. 8, 18—24). Ta satanov prvo-rojenec je terdil, da on je včlovečen bog, in s svojimi

čararijami je že bil casarja Klavdija in njegove starašine presleparil, da so mu v čast steber postavili z na-pisom: „Simonu svetemu bogu“. Tudi grozoviti cesar Neron mu je bil prijatelj in mu je skazoval božjo čast. Satanov pervorojenec se povzdigne proti nebu, sv. Peter pa Boga prosi, naj hudobnega sleparja poniža. Simon z višave telebi na skalo, si vse kosti polomi in pogine. Neron ves serdit, da je njegov prijatelj in bog poginil, sklence Petra umoriti. Verni toraj Petra prisilijo, da se Neronu iz mesta umakne. Peter sreča Kristusa na potu zunaj mesta, in ga vpraša, kam da gré. Kristus mu od-govori: „Grem v mesto, da bom zopet križan“ in zdajci zgine. Peter spozná iz tega voljo Gospodovo, da naj zanj preterpi smert na križu. Neron ukaže Petra in Pavla vjeti in v prestrašno mamertinsko ječo zapreti. Aposteljna spreobneta dva čuvaja, Proces in Marti-nijana, in 47 družih, dobila čudoma iz skale vodo in jih kerstita. Ta ječa in studenec se še dandanašnji kaže popotnikom v Rimu. V tej ječi sta bila 9 mesev za-perta, po tem pa je bil sv. Peter križan z navzdol ober-njeno glavo, sv. Pavel pa je bil ob glavo djan 29. rožn. l. 66 po Kr.

Sveti Peter je pisal vernim 2 lista. V prvem listu poterjuje verne v sv. veri, jih opominja k stanovitnosti v terpljenji in preganjanji, jim priporoča keršansko življenje, zlasti bratovsko ljubezen, pokoršino, izročenje v voljo Božjo in poterpežljivost. V drugem listu opo-minja kristjane, naj se varujejo krivih učenikov, še po-sebej taci, ki tajé Gospodov prihod, kateri pa bodo pre-jeli zaslužen kaznen. Sin Božji bo konec svetá spet prišel sodit vse ljudi. —

Spominj vsih ss. aposteljnove; sv. Marcel sprič.; sv. Kasij šk. spoz.; sv. Benedikta dev.

30. Torek. Spominj sv. Pavla, véliciga aposteljna narodov. Po svojem spreobnjenji (glej 25. prosinca) se podá sv. Pavel med nevernike, ter jim oznanuje sv. evangelij po vsih večih mestih male Azije, na otoku Cipru, gré v Macedonijo, vstanovlja keršanske srenje v Filipah, v Tesaloniki, v Korintu, v Atenah in drugod, in povsod besedo Božjo s čudeži poterjuje. Vernivši se iz Grecije v Azijo obiskuje spotoma v Jeruzalemu vsta-novljene keršanske občine. V Jeruzalemu zaženejo hrup zoper njega, ter ga hočejo umoriti; mestni poglavar pa ga otmé in zapové vojakom, da ga po noči odpeljejo v Cezarejo pred deželnega oblastnika. Po dveletni ječi kliče Pavel v cesarjevo sodbo. Pavel jetnik se toraj pelje v barki v Rim. Na morji vstane velik vihar, barka se razbije, in vsi ljudje se rešijo na otok Melito (Malto). Tukaj ostanejo 3 mesce. Pavla piči gad, pa mu nič ne škodva. Na otoku ozdravi vse bolnike. Dve leti ostane potlej v Rimu, in prosto oznanuje Jezusov nauk njim,

ki so k njemu hodili; vojak ga je varoval v najetem stanovanju. Po dveletni ječi se je sv. Pavel, berž ko ne, podal na Španjsko, 65. leta pa je prišel spet v izhodno Evropo, in (kakor pripoveduje Evzebij) se je sošel s sv. Petrom v Korintu, od kodar sta se oba podala v Rim, in tu sta leta 66 po Kr. kri prelila za Jezusovo vero.

Sveti apostelj Pavel, učenik narodov, je pisal 14 listov do mnogih keršanskih srenj in posameznih oseb; vsi ti listi pa so razen evangelijev naj večji zaklad keršanske resnice in modrosti.

Koliko je terpel sv. Pavel na svojem apostoljskem popotovanju, nam sam pripoveduje v 2. listu do Korinčanov, ker s tem zavrača svoje obrekovalce, krive učnike, kateri bi ga bili radi pri Korinčanih ob vso veljavo pripravili; toraj piše: „Bil sem v mnogih nadlogah, večkrat po ječah, v ranah čez mero, velikokrat v smertnih nevarnostih. Od judov sem jih petkrat po 40, eno manj, prejel. Trikrat sem bil s šibami tepen, enkrat kamnjan, trikrat sem se z barko potopil, noč in dan sem bil v globočini morja; velikokrat na potih, v nevarnostih na vodah, v nevarnostih med razbojniki, v nevarnostih med rojaki, v nevarnostih med neverniki, v nevarnostih v mestu, v nevarnostih v samoti, v nevarnostih na morji, v nevarnostih med lažnjivimi brati; v trudu in revii, v mnogem čuvanju, v lakoti in žeji, v pogostih postih, v mrazu in nagoti“. (II. Kor. 11, 23–27. — Kristjani! koliko pa mi v primeri sv. Pavla terpimo in storimo za Božje kraljestvo, za svojo in bližnjega zveličanje?)

Sv. Marcijal šk. sprič.; sv. Emilijana sprič.; sv. Lucina, učenka apostelnov; sv. Ostijan mašnik spoz.

Mali serpan. Julij.

1. Sreda. Sv. Pambo, pušavnik, rojen okoli l. 317 po Kr., berž ko ne, učenec velicega pušavnika sv. Antona. Živel je na gori Nitri v Egiptu, in je imel več učencev, ktere je vodil po potu popolnosti. Memo družih čednost je slovela zlasti njegova molčečnost, njegovo premišljeno govorjenje. Ko Pambo ni znal brati, gré k sosedu, naj bi ga naučil kak psalm. Ta mu bere prvo verstico 38. psalma: „Rekel sem (terdno sem sklenil): Varoval bom svoje pota (vse svoje življenje), da se ne pregrešim s svojim jezikom“. Pambo noče druge verstice nič več poslušati, rekoč: „Že ta edina verstica mi je dovolj; o da bi jo le mogel prav natanko v djanji spolnovati“. Nekdo njegovih prijateljev ga vpraša, če že zna prvo verstico 38. psalma, in Pambo odgovori: „Že 19 lét je preteklo, pa se ne upam reči, da bi jo bil prav natančno v djanji dopolnil“. Njegovi učenci so pripovedovali, da jim ni berž odgovoril, če so ga kaj imenitnega vprašali. Govorjenje njegovo je bilo vselej pred Bogom premišljeno, zatorej je njegove besede vsak tako sprejemal, kakor da bi bile od Boga prišle. Po neutrudljivem delu, ostrem postu in goreči molitvi se mu približa poslednja ura. Ko sedé jerbas plete, pokliče nekoga svojih učencev, rekoč: „Ná ta jerbas, ker ti nimam nič drugega zapustiti; spominjaj se me v svoji molitvi, ker grem pred sodbo Božjo kakor človek, ki ni še začel prav pobožno in bogaboječe živeti“. Ko to izgovori, ugasne v 70. l. svoje starosti.

Vodila. „Nikoli ne bodi zadovoljen s svojim dušnim stanom“. „Kdor je pravičen, bodi še pravičnejši; in kdor je svet, bodi še sveteljši“ (Skr. raz. 22, 11). — „Ne bodi prenašel s svojim jezikom“ (Sir. 4, 34).

Sv. Aron, duhoven Levijevega reda; sv. Martin šk. učenec apost.; sv. Gal šk. spoz.

2. Četertek. Sopraznik obiskanja Marije prečiste Device. Ko je Marija po angelju zvedila, da

bode njena teta Elizabeta mati sinú (sv. Janeza Kerstnika), se je precej na pot vzdignila in šla v goré v mestu na Judovem ji srečo vošit, in ji po svoji dolžnosti v njenem stanu postreč. Marija v Caharijevo hišo stopi in pozdravi Elizabeto; Elizabeta pa je bila s sv. Duhom napolnjena, in je sklicala z velikim glasom, rekoč: „Zegnana si med ženami, in žegnan je sad tvojega telesa! In od kod to meni, da pride mati mojega Gospoda k meni?... In blagor tebi, ki si verorala, ker dopolnilo se bo, kar ti je bilo povedano od Gospoda“. In Marija je rekla: „Moja duša poveljuje Gospoda, in moj duh se veseli v Bogu, mojem Zveličarji“ i. t. d. (Ta sprelepa Marijina pesem — „Magnifikat“ — se vsak dan v večernicah moli ali tudi poje). Marija pa je pri nji ostala nekako tri mesece; in se je vernila na svoj dom.“ (Luk. 1, 39–56.)

Marija nas uči s svojim obiskanjem, da naj človek v nekterih okoliščinah zapusti svojo samoto, molitev in druge pobožne vaje, da v potrebi bližnjemu, zlasti sorodnikom, postreže. —

Sv. Proces in Martinijan, čuvaja v mamertinski ječi, sprič.; sv. Oton šk. spoz.

3. Petek. Sv. Niceta, oglejski škof spoz. Huni — divje in roparsko ljudstvo — so bili pokončali svoje dni Oglej, tisti čas veliko in imenitno mesto pri Gorici, in njegovo okrajino, pa tudi keršanski čedi so hude in smertne dušne rane vsekovali. Bil je takrat sv. Niceta prevzel oglejsko nadškofijo. Če so že keršanski vojaki v vojski velika nadloga v deželi, koliko več nadloga so bili nekeršanski, divji in roparski vojaki pod svojim vojvodom Atilam, ki je sam sebe imenoval „šibo Božjo“! Huni so veliko možakov seboj v sužnjost odpeljali. Žene, ki so mislile, da so njih možje v vojski umerli, so se zopet možile; drugi so se bili z malikom darovanimi jedili oskrunili; spet drugi so bili ali po sili, ali pa po zmoti dvakrat keršeni, in če so bili tudi le enkrat keršeni, so pa od krivovercev kerst prejeli. Vse te čedi vsekane rane sveti škof naznani papežu Leonu Velikemu po svojem dijakonu Deodatu. Sv. Leon piše oglejskemu škofu list, ki naj tudi njegovim bratom, škofom, v okrajini po njem v roke pride. Določila v papeževem listu so bile naslednje: „Kar zadeva ženske, ki so se vdrugeč omožile, pa njih možje prvega zakona še živé, se mora zveza njih prvega zakona poterediti; oni, ki so se z malškimi jedili oskrunili, naj se očiščejo s pokoro, ktera naj se pa ne toliko po dolgotrajnem času, ampak bolj po njih skesanem sercu odmerja; unim, ki so se dali iz strahu ali zmote vdrugeč kerstiti, naj škof po svoji milostljivi sodbi naloži primérjeno pokoro; tiste pa, ki so bili od krivovercev keršeni, je ukazal po pokladanji rok s klicanjem sv. Duha poterediti. Sveti Niceta se je natančno ravnal po teh določilih apostoljskega Sedeža, in z vso skerbjo je hude rane svoje čede ozdravljaj. Spisal je tudi več bukvic, na pr.: Poduk njim, ki se za kerst pripravljajo; razgovor zoper ajdovske zmote in vraže; častitljivost keršanske vere; list do padle device vsem padlim v poboljšanje. Trideset lét je vladal oglejsko škofijo, in je šel k svojemu naj višemu Pastirju l. 485.

Pervi stavek iz lista sv. Niceta do padle device, (nekteri ta kaj podučljivi in ginljivi list sv. Hieronimu prilastujejo), se glasi: „S svojim govorjenjem se zdaj k tebi obrnem, o nesrečna! Bila si res raj Božji: bila si res v Cerkvi Kristusovi nevesta, bila si Gospodov tempelj, bila si prebivališče sv. Duha; pa kar si bila, nisi več. Iz device Božje si postala satanova spaka, iz neveste Kristusove si postala nagnjusna nečistnica, iz tempeljna Gospodovega lopa nečistosti, iz prebivališča sv. Duha berlog“ itd. —

Sv. Trifon sprič.; sv. Hiacint sprič.; sv. Anatolij šk. spoz.; sv. Helijodor šk. spoz.

4. Sabota Sv. Urb, avgsburški škof, grofovskega stanu, je v samostanu sv. Gala vse šole doverševal, v cerkvenih in svetnih vednostih tako napredoval, da je bil v čudo vsim, zlasti pa Adalberonu, škofu avgsburškemu. Bil je Urh v Rimu, in papež Martin ga zavoljo njegove učenosti in pobožnosti po Adalberonovi smerti izvolijo škofa za Avgsburg. Sveti mož pa zbeži iz Rima, da se umakne tolikemu bremenu. Toda v preteklih 15 letih, po Hilkanjevi smerti, je bil Urh enoglasno za škofa izvoljen; ali prav nerad se je bil vdal. Sveti škof je bil zgled ponižnosti, čistosti, zatajevanja samega sebe, radodarnosti in vedne molitve. Z gorečo molitvijo je odpodil divji narod, ki je oblegal mesto. Cesarja Otona je v vojski navduševal, in mu z molitvijo k zmagi pripomogel. Petdeset let je svojo škofijo svetó vladal, bil s čudeži poveljčan, in je umerl l. 973.

Vodilo. „Naša pomoč je Bog vojskinih trum.“ „Oni (sovražniki) se zanašajo na vojskine vozove in konjike, mi pa kličemo v imé Gospoda, našega Boga.“ (Ps. 19, 8.) —

Ss. Ozej in Hagej preroka; sv. Jukundijan spr.; Lavrijan šk. spr.; sv. Teodor šk. sprič.; ss. Flavijan in Elija škofa spoz.

S. Pietro in vincoli. Sr. Peter v železji v Rimu.

(Spisuje Val. Gasperšič.)

VI.

Strašne so bile zadrege, ktere so stiskale katoliško Cerkev l. 1798, ko so francoski jakobinarji in direktorium sklenili, da papeštvo je nehalo biti. Papež Pij VI, prej ko so bili vjeti in ko jetnik odpeljani v Valenco na Francoskem 20. svečana rečenega leta, so dali 17. prosenca 1798 verige sv. Petra slovesno prenesti v Vatikansko baziliko. Smejali so se neverniki, rekoč, da verige sv. Petra niso nič pomagale; ali vidili niso kardel generala Suvarova, ki je ravno v tistem času papeževa jetništva francoske republikance zapodil iz Italije, in protivši se francoski meji bližal, tako da so Francozi mir storili.

Tudi cesar Napoleon I je bil papeža Pija VII zapel v Fontenbló-u (Fontainebleau) in je prav hudo z njimi delal. Bile so razstavljene verige sv. Petra l. 1814, in ravno tisto leto se vernejo iz ječe papež Pij VII, zmagoviti čez preganjavca, v Rim nazaj; med tem ko je tudi cesar Napoleon I kakor kolos z ilnatimi nogami telebil na pečine šent-helenskega otoka.

Zavoljo čudežev, kateri so se godili po verigah sv. Petra, in zavoljo spoštovanja, ktero so verniki skazovali verigam sv. Petra od starodavnih do naj novejših časov, so papež v neprenehljivi spomin teh dogodov dovolili bratovščino verig sv. Petra, v kateri so odperli zaklade nebeških darov, podelili popolnoma odpustke vsim vernim, kateri pristopijo v to bratovščino, za dan pristopa, ako se skesano spovedo in prejmejo sv. Obhajilo, kakor tudi za zadnjo uro, ako se skesano spovedó in obhajajo, ali če bi tega ne mogli več, pa saj skesano kličejo v ime Jezus.

Enake odpustke pod enakimi pogoji zadobé, ako v stanu milosti Božje obišejo cerkev sv. Petra v železji 29. rožnika, to je, v praznik ss. Petra in Pavla, ali pa v poseben praznik te bratovščine. Pa ne samo vernim, ki so v Rimu, je moč te nebeške dari doseči; ampak tudi vernim zunaj Rima, ako so se vpisali v bratovščino sv. Petra, in obišejo kako cerkev sv. Petra v domovini,

če je, ali če je ni, pa farno cerkev. in če opravijo naložene bogoljubne dela. (Pij IX, 1866.)

Nekoliko besed zoper pijančevanje.

(Dalje.)

2. Pa ne le duše, ampak tudi telo umori pijančevanje. Pijančevanje je eden izmed naj prvih morivcev, ki spravijo človeka prezgodaj pod zemljo. Dostikrat se je že zgodilo, da se je v človeku vnelo žganje, in revež je v takem žalostnem stanu umerl nagle, grozovite smerti. Kolikokrat se druge telesne nesreče zgodé valéd pijanosti! Vedno doživimo ali beremo po časnikih dosti žalostnih izgledov. Tu se je pijanec nesrečno povozil, tam utonil, ali so ga našli zmerznjenega v blatu, v snegu ležati itd., ali je prišel v puljavo, pretépe, poboje in je tam konec storil.

Pa če se tudi ne oziramo na take žalostne primérleje, ki dosti pijancev zadenejo, so mar drugi brez škode, ki so vdani pijančevanju? Ne, marveč zdravniško dokazano je, da vsako pijančevanje prikrajšuje človeško življenje, ter da je posebno žganje strup, kateri če tudi človeka hitro le umori, mu vendar po malem spodjeda zdravje in življenje, ter ga počasi pa gotovo spravi v prerano gomilo. Človeško življenje je namreč podobno zakladu, ki nam je v varstvo izročen; je neka skrivna moč, ktera je v človeku od prvega početka in imenujejo jo životvorno moč. Dokler je v človeku kaj te moči, pravimo, da je življenje v njem, kedar pa ta moč popolnoma opeša, takrat človek umerje. Dolgost življenja je tedaj zastavljena prvič na to, koliko je prejel človek od Boga životvorne moči, zakaj večí ko je ta zaklad, dalje ne poteče. Drugič se pa ravna dolgost življenja po tem, kako se prejeti zaklad životvorne moči varuje, razvija in kako se rabi. Razvijati je treba životvorno moč, ker od začetka še nekako spi v človeku; mora se tedaj v mladosti s primérno hrano, gibanjem in delom polagoma buditi in vterjevati, dokler v krepkih moških letih svojega verhunca ne doseže; v starosti pa je zopet treba skrbeti, da ohrani svojo vlažnost in živahnost, ter prehitro ne oterpne. Rabi pa se životvorna moč pri vsakem gibanji, pri vsakem natezanji kterih koli dušnih ali telesnih sil in sploh, kjer koli se po vnanje kaže življenje. In kolikor ojstreje in bolj čez mero se to godi, toliko hitreje gine životvorna moč, toliko pred bode življenja konec; zakaj tudi velik zaklad kmalo zgine, ako se močno tare, keha in kreše, ako se pogosto in obilno jemlje od njega.

Poglejmo zdaj, kak vpliv ima pijača do dolgosti življenja? Vino ima to lastnost, da človeka razvedri in poživí, ter mu daje nekako vlažnost in živahnost. Zmerno vživano more tedaj posebno starim ljudém biti jako koristno, ker jim že zastajočo životvorno moč vedno zopet oživlja ter zabranjuje, da prehitro ne oterpne. Je torej sredstvo, ki more življenje podaljšati. Ali ravno nasprotno mora učiniti vino prvič, ako se daje piti prenežni mladosti, in drugič, ako se pije v preobilni méri. Tu namreč ni nasledek to, kar v prvem slučaju, da bi vino le oterpano životvorno moč zopet primérno oživilo, marveč tu jo hudo razdraži, razburi in razgreje tako, da kar gori iz človeka. Vsi čuti so vzbujeni, vsi živci razvneti in polni vrenja. Človek živi — rekel bi — hitro, a hitro tudi mnogo preživi; v malo urah porabi in potrosi veliko životvorne moči, tako pa si tudi življenje obilno prikrajša.

In kar stori vino, to stori le še v veliko hujši meri tudi žganje, in to ne le preobilno vživano, ampak tudi

če se le po malem pije. Ker je namreč žganje veliko bolj dražljivo in hudo kakor vino, ne more nikdar imeti dobrih nasledkov, ktere ima zmerno uživano vino, da bi namreč oterpnjeno in zastajočo životvorno moč le primérno oživilo ter storilo, da bi se življenje notranji moči in kreposti primérno tudi po vnanje kazalo; pač pa učini žganje vsikdar nasprotno, da namreč razvname človeka ter razdère v njem mirno enakomérje. Zatorej je in ostane žganje škodljivo vedno in za vsakoga, in kdor je svojega življenja prijatelj, naj ne pije tega strupa.

(Dalje prihodnjič.)

Ogled po Slovenskem in dopist.

Iz Ljubljane. Stoletni spomin žalosti, prošnje in zahvale za ljubljansko mesto. 28. rožnika (junija) 1774 ob 3 popoldne je bil v predmestu Krakovem vstal tak strašen ogenj, da je pri močnem vetru pleme švignilo čez široko Ljubljanico in v malo urah je bilo upepeljenih 139 hiš, Jezuitovski vstav, gimnazija in semenišče, cerkev sv. Jakopa, sv. Florijana in sv. Rozalije, in le z naj večim trudom in natezanjem so obvarovali, da ni še drugo mesto pogorelo.

Mesec pozneje, 28. malega serpana (jul.) ravno tistega leta, pa je na Šenpeterskem predmestju po noči ob 11 začelo goreti, in do jutra je strašni ogenj pokončal 140 hiš in veliko družih poslopij, sto in sto deržin je bilo zgubilo vse posestvo in premoženje.

Dva moža, namreč nepozabljivi in za Ljubljano silno zasluženi gospod župan Hradecki in pa mestni župnik pri sv. Jakopu (že l. 1810) gospod Krizostom Pohlin, sta še sama slišala iz ust tacih, ki so bili pri teh pogorišjih pričujoči in sami poškodovani, in sta sama pripovedovala, kako je bilo. Bil je, sta pravila, takrat tak strah in bridkost, tako pretresenje in skerb-ljivost, žalost in tarnanje med vsimi prebivavci po mestu, da se dá sicer misliti, nikoli pa ne popisati.

Da bi se ta nesreča, ta strašni stan Ljubljenčanov tudi naj poznejšim mlajšim v spominu ohranil, da bi Boga zahvalili za ohranjenje še ostalega mesta in sprosil od- verajenje enake nesreče, so bili meščanje z magistratom željo izrekli in oblubo storili, da se bode vse prihodnje čase na ljubljanskem gradu vsak dan zvečer zvonilo k molitvi, po zimi ob 8, po leti pa ob 9 v čast sv. Florijana; ravno tako tudi, da bo vsako leto 4. majnika, v god sv. Florijana, šla procesija z molitvijo iz stoljne cerkve k sv. Florijanu, ki se je hočejo vdeleževati sami in njih nasledniki ali mlajši, in ki jo bode vodil vsakratni stoljni fajmošter; — 29. rožnika, ss. Petra in Pavla praznik, pa naj v stoljni cerkvi celi dan sv. Rešnje Telo izpostavljeno stoji vernim v molitev in češenje in sklene naj se z zahvaljeno pesmijo. K stoljni fari so se takrat štele še št.-jakopsko, Marije Device in ternovsko predmestje, ker še l. 1785 so bile posebne fare vstanovljene.

Stoljni fajmošter je vse te bogoljubne želje blagovoljno poterdil in s privoljenjem v. č. škofijstva je zase in za naslednike radovoljno sprejel spolnovanje te oblube.

Vsako leto 4. majnika pelje stoljni fajmošter procesijo k sv. Florijanu in daruje peto slovesno sv. mašo obljubi primérno v namen mestne srenje. Meščani in mestni magistrat so si zlasti poprešnje leta prizadevali to od njih prednikov v nesreči in stiskah storjeno oblubo zvesto spolnovati, in mnogi se še veselo spominjajo, kako je visoko spoštovani mestni župan in pravi oče ljubljanskega mesta Jan. Nep. Hradecki tudi še v

veliki starosti do konca svojega blagernega djanja vsim v spodbudovanje hodil k tej procesiji.

V stoljni cerkvi se obljubljená pobožnost vsako leto na tanko spolnuje 29. junija, v praznik ss. apostel-jnov Petra in Pavla, — in sicer letos že stotnikrat, sv. Rešnje Telo je od jutranje sv. maše z blagoslovoma izpostavljeno do litanij in s slovesno zahvalno pesmijo se pobožnost sklepa. Zvonjenje na Gradu pa, ako se ne motim, je zastalo leta 1850, ko se ogenj ni smel več naznanjati s strelom, ampak z zvonjenjem na Gradu.

Častiti prebivavci Ljubljanskega mesta! Ravno po-pisano sem po serčnih željah ranjcega župana Hradeckega pred 34 leti v stoljni cerkvi po nekoliko povedal v pridigi v nedeljo pred ss. Petrom in Pavlom, in večkrat pozneje sem poslušavce opomnil, kaj je bil vzrok te obljubljene pobožnosti, ter jih vabil in spobudoval, da naj se je obilno vdeležijo.

K stoletni slovesnosti pa se mi zdi, da me dolžnost veže, Vam to sporočilo v stalni spomin naznaniti. Prestavimo se v duhu te dni za 100 lét nazaj; mislimo si žalostni in prebridki stan naših nesrečnih, tako hudo strahovanih prednamcev v jutro 29. junija in 29. julija preteklega stoletja! Spominjajmo se z ljubeznijo in so- čutjem njih silnega strahu in nadloge, njih bogoljubnih vošil in obljub in glejmo, da jih zdaj in v prihodnje leta zvesto in na tanko spolnujemo; zedinimo svoje z njih molitvami in prošnjami: Dobrotljivi Bog naj vsako nevarnost ognja in sleherne enake nesreče milostno od- vrača od naših hiš, od naših družin, od našega glavnega mesta!

Stoljna duhovnija v Ljubljani, 26. junija 1874.

Jožef Zupan,
stoljni dekan in fajmošter.

Iz Ljubljane. Letošnja petindvajsetletnica, ki se bode 4. avgusta v Stari Loki praznovala, se memo vsih do- zdanih odlikuje po tém, ker so jo razun vlani umerlega g. Mateka doživeli vsi gospodje Ljubljanske škofije, ki so leta 1849 ko mašniki stopili iz Ljubljanskega semenišča. Razun teh 17 so to 25letnico doživeli tudi mnogi drugi, bodi si v sosednjih škofijah, bodi si v redovnem stanu, kateri so bili z našimi vred součenci ali v bogoslovskih šolah, ali vseskozi od prvega do zad- njega gimnazijalnega razreda. So pa ti srečni čč. gospodje

v Ljubljanski škofiji:

1. Bernik Lorenc, župnik v Kamni Gorici;
2. Germ Janez, župnik v Dragatušu;
3. Gestrin Leopold, župnik v Šent-Jurju pod Kumom;
4. Hočevan Matija, župnik pri sv. Petru v Ljubljani;
5. Kmetič Miha, župnik v Stranjah;
6. Kožuh Matej, župnik in dekan v Stari Loki;
7. Lavtar Anton, župnik v Križevem pri Kosta-njevci;
8. Levičnik Frančišk, župnik na Prežganjem;
9. Milar Janez, župnik v Mirni;
10. Pogačar Martin, knežškof. kancelar;
11. Stritar Andrej, v pokoju v Komendi;
12. Strucelj Matija, župnik in dekan v Ternov-
vem;
13. Šlibar Martin, župnik in dekan na Verhniki;
14. Tavčar Matej, župnik v Komendi;
15. Volčič Janez, župnik v Podgradu;
16. Vončina Leon, dr. in profesor bogoslovja v Ljubljani;
17. Zorc Janez, župnik v Mengišu.

V Teržaški škofiji:

18. Klemenec Franc, duh. pomočnik v Hrušici;
19. Možina Luka, duhovni pomočnik v Kastvi;

20. Vodir Martin, škof, kaplan in vodnik cerkvenih poštegov v Terstu;

21. Zorman Jože, župnik v Kasteljeru.

V Poreški škofiji:

22. Pelhan Franc, župnik v Katinari;

23. Perme Janez, častni korar, dekan v Alboni.

V Goriški škofiji:

24. Selak Anton, župnik v Novakah.

V redu sv. Frančiška Serafinskega čč. očetje:

25. Friderik Henigman, provincijal na Kostonjevi;

26. Salvator Pintar, župnik, gvardijan samost. v Ljubljani;

27. Bernard Vovk, gimn. prof. in gvardijan samost. v Novem mestu;

28. Felicijan Matavž, guardijan samost. v Jaski;

29. Atanazij Krajnik, magister novincev in vikar v Nazaretu.

V redu Jezuitov čč. očeta:

30. Kos Jože, v Koloči;

31. Staré Janez, na Dunaju.

— Po vseh cerkvah so bile 21. t. m. prav ginljive in slovesne opravila za 28letnica sv. Očeta. V stoljni cerkvi so imeli veliko mašo mil. škof, v Ternovem mašo in pridigo preč. gospod prošt dr. A. Jarc. Katoliški družbi so pri sv. Jokopu slovesno mašo opravili prečast. korar Fr. Kramar; pričujoč je bil družbini odbor v obilnem številu. Hvala tudi verlim pevcem, ki so med drugim lepim petjem tudi Pijevo himno prav slovesno péli. Gosp. Gostša je v prav ginljivem govoru razlagal velike djanja Pija IX. Enako so bile po družih cerkvah prav slovesne opravila in povsod slovesnosti primerni govori. Enako se sliši tudi iz družih krajev po deželi, povsod je bilo vse navdušeno za prečastitljivega namestnika Gospodovega 7 dan neslišane 28letnice najvišiga pastirovanja. Bog živi in obvari še prav veliko lét Velikega Pija IX v slavo Božjo, v zveličevanja narodov, v povikšanje sv. katoliške, edinoprave Cerkve na zemlji!

Z Dolenskega. Zares imeniten dan je bil dan sv. Alojzija. Zemlja še ni bila priča tacega dneva. Bog v svoji modrosti ne bo preslišal obilnih prošnjá, ktere so prihiteli proti njegovemu sedežu za toliko prečudnega namestnika njegovega — za našega sv. Očeta Pija IX. Obilne množice pobožnih so se zbrale tudi na večer ob 6 po hišah Božjih, kjer so molili sv. rožni venec ali klicali v pétih litanijah k Materi Božji: „Marija, o Kraljica sveta! — Poslušaj naše prošnje glas: Podpiraj svetega Očeta — V nebesa vse pripelji nas!“

Tudi pri podružnicah so od farne cerkve oddaljeni molili. Na večer so se kurili kresi po visokih Gorjancih in nekterih družih verhuncih, in strel možnarjev se je daleč na okrog razlegal. Bog daj, da naše prošnje skoraj prederejo oblake in s sv. Očetom vred vidimo zmago kotoliške Cerkve!

Pod Korenom, 22. rožn. Pri nas je v saboto večer gorel lep svetel kres, dasiravno je celi popoldan popred zlo dež lil; možnarji so doneli v čast 28letnice sv. Očeta Pija; v nedeljo se je obhajala slovesna sv. maša z zahvalno pesmijo; v pridigi pa so gospod fajmošter preslavljal prednosti sv. Petra, ki so jih papeži dobili od Jezusa Kristusa. Vse je poslušalo z ginjenim srcem. Da bi jim Gosod Bog dodelil še Petrove leta Antijohijske cerkve, pa zmago sv. Cerkve doživeti, to je nas vseh serčna želja. (Konec nasl.)

Iz Lozic, 23. rožnika. — Naj Vam naznanim, da v naši dolini se je prav veličastno obhajala 28letnica na-

šega preblagega sv. Očeta. V saboto in nedeljo so bobneli obilni poki možnarjev iz več krajev, na višavah so goreli pogostni kresovi; posebno ponosno je naznanjal kres znad Nanosa na daleč po Goriškem in po Krasu, da tukaj v dolini prebivajo zvesti in pokorni otroci sv. katoliško Cerkve, ki Kristusovega namestnika posebno častijo in ljubijo. O mraku so mili glasovi zvonov se razlegali po dolini in oznanovali dan, kterege se je veselil ves katoliški svet. S pravo gorečnostjo so se pa tudi potem v nedeljo službe Božje vsi vdeleževali.

Zdaj, ko nam ljubi Bog gorkega solnca daje, se nekaj celijo rane, ktere je zadnja burja vsekala. Polje se še nekaj popravlja, ali terta je močno polomljena in utepena.

Iz Tersta. (*Procesija sv. R. Telesa; „omika“ in „doslednost“ liberalcev.*) Gotovo ste že slišali kaj govoriti o letošnji procesiji sv. Rešjega Telesa v Terstu, o nemiru in nekterih nepristojnostih, ki so se pri tej priiliki godile. Tudi jest bi bil o tem že poročil, ali marsiktere okoljšine so me dosedaj zadrževale. Naj tedaj povem danes Daničinim čitateljem, da letošnja procesija sv. Rešnjega Telesa je bila tukaj tako veličastna, tako sijajna, tako številna, da še take vidili nismo. Okoličani in mestnjani so se je letos mnogo obilniši vdeležili, kakor druge leta. Posebno je bilo to, da so pod lastno zastavo s procesijo šle gospe družbenice bratovšine vednega česčenja sv. R. Telesa, oblečene črnosvilno, s črnim ogrinjalom na glavi in s svečami v rokah. Vdeležilo se jih je takó kakih 60 parov, med njimi nektre iz naj bolj odličnih družin teržaškega mesta. — Iz ust vseh, se vé, da poštenih meščanov, se čuje le slava in občudovanje tih junakinj, ki se niso dale oplasiti, ne odverniti od svojega sklepa, ako ravno se je sem ter tje govorilo, da jim liberaluška svojat namerja kako nezgodo pripraviti, jim zvižgati, ali kako nesnago nanje metati. (Ali tako „omikani“ so vaši liberalci?! Vr.) Tako obilno vdeleževanje procesije je razumljiv odgovor našega ljudstva na sklep mestnih očetov, ki so odrekli vsako pripomoč iz mestne blagajnice za stroške te procesije. Mislili so: ako mestna blagajnica dotičnih stroškov ne plača, se procesija ne bo vodila, ali vidili so, da so se jako zmotili, da so poštév delali brez gostilnika, to je, brez teržaških katoličanov; kajti poštteni Teržacanje so v malo dnéh prostovoljno taki znesek skupaj zložili, da se niso z njim le letošnji stroški popolnoma plačali, ampak ostalo je še denara za prihodnje leto. Kako je gori omenjeni sklep mestnega starašinstva vse poštenjake razžalil, temu je priča, da so se berž oglasili tudi nekatiolicanje in ponudili svojo pomoč, ki jo odrekuje mestna blagajnica, in neki znan pošten gerk ali staroverec je v ta namen res lep iznesek podaril.

Ta občna nezadovoljnost je bila menda tudi vzrok, da je tukajšni magistrat tako pod roko in na skrivaj ponudil štiri altarje za procesijo, ktere je mesto v boljših časih, ko je vladal še katoliški duh v mestnem starašinstvu, za to slovesnost nalašč bilo napravilo in kakor lastnino hranilo, s katerimi pa sedanja liberaluška stranka ne vé kaj početi. Ali „Danajcev“ se je treba ogibati tudi kadar darove ponujajo, tedaj se ponudba ni sprejela. Napravili so se novi, prav okusni altarji, ki so sploh bolj dopadli, kakor stari, ker so za svoj namen res bolj pripravi. —

Pa pripovedujem o pripravljanju k procesiji, ali od nje še skor nič nisem omenil, kako se je izšla. — Izšla se je prav dobro vkljub nasprotnikom, ki so jo hoteli motiti. Naj tedaj povém: Do tretjega evangelija je bilo vse v naj lepšem redu in miru; po ulicah, po kterih se vodi, posebno po glavni ulici „Korso“, kjer je stal v paradi batalijon „kranjskih fantov“ in so bili

zbrani s svojim poveljnikom častniki tukajšne posadke, je bilo gledavcev vse natlačeno, glava pri glavi, pa vse s spodobnim, spoštljivim obnašanjem, da je človeka prav res silno veselilo. — Pridemo k tretjemu altarju; postavljen je bil na voglu, kjer se procesija iz „Korsa“ zavije zopet v staro mesto proti nunam in svetemu Justu. Tu se steka več ulic skupaj, med temi tudi tako imenovane „mesarske ulice“. Med teržaškim svetom je dosti prostomišljenčev, ktere posebno v oči bôde vsako cerkveno in katoliško skazovanje. Kraj je bil tukaj pripraven kakor nalaš motiti procesijo in pripraviti kak polom. In res, komaj začne dijakon peti tretji evangelij, kar nastane veliki hrup, ljudje začnejo begati, eni na desno, drugi na levo, eni naprej, drugi nazaj; nastane velika gnječa in tudi spredej, posebno kjer so bile imenovane gospé, je bila velika zmešnjava in posebno, kakor se pripoveduje, zato, ker so zastavonoši in svitilnikarji begati začeli, ne vedoč, zakaj. — Kaj da je bilo, se dosedaj še ni pozvedilo, ali pa se naznaniti noče. Eni pravijo, da je neka žena v omedlevico padla. Pa kaj bi to druge plašilo? Eni terdijo, da je iz nekega okna padlo med procesijo železo, s katerim se belilo gladi, drugi zopet, da so trije ali štirje potepuhi s klobuki na glavi hoteli procesijo predreti, kar se jim je pa branilo, in da je zategadel postalo malo ravsanje, kar je naj bližnje tako oplašilo, da so se v beg spustili. Temu se ravno ni čuditi, kajti več dni popred se je govorilo, da se bo letos pri procesiji nekaj hudega zgodilo, da hudobni nasprotniki nekaj namérjajo, da bi dosegli svoj cilj, namreč, da bi se v prihodnje procesija odpravila. Ta misel in govorica je vsacega motila, tedaj ni čuda, da so se pod tem pritiskom bolj bojazljivi v ték spustili in druge pred sabo gnali, ne da bi prav vedili, zakaj. — Naj že bode vzrok te nezgodnosti, kateri koli, to je gotovo, da motenje procesije je bilo iz hudobnega namena že popred pripravljeno in prostor za to prav prekanjeno izvoljen, kajti lahko je bilo potepuhom po izpeljanem namenu smukniti ven ali v druge ulice ali pa se izgubiti kakor beguni v kako hišo. Hotla se je napraviti taka zmešnjava z žalostnimi nasledki, kakoršna je bila pri lanskim „tomboli“, ktere se še vsaki spominja. Namen hudobnežev je bil, ljudstvo zbegati, begunce napotiti in siliti proti altarju, da preplašeni v svojem begu ne vedé na desno ne na levo polomastijo vse, kar je pred njimi, kakor je bilo pri „tomboli“ ter tako v gnječo spravijo altar, škofa z vso azistencijo — i. t. d. Ali hvala Bogu in naši straži za občno varnost! Kar so hudobneži namérjali, niso dosegli. Straža se ustavi pred bežeče, potegne sablje, jih visoko v zrak derži, ter zaukaže, da naj obstanejo in v miru bodo. Ker so stražo z besedo in danjem podpirali tudi drugi pogumni može, rekoč, da se ni nič bati, se v malo minutah vse pomiri; navadne obredne molitve se opravijo, blagoslov se da, in procesija nadaljuje v poprejšnem lepem redu k veliki cerkvi sv. Justa, pred katero je bil četrti evangelij z blagoslovom. Omeniti moram, da je vse občudovalo hladnokervno in pogumno obnašanje našega višjega pastirja; v naj večem hrupu in šumu, ko je vse sem ter tje tékalo in zavetja iskalo, se milostljivi škof niso z mesta ganili ter so s pastoralo v roki nepremakljivo kakor skala med šumečimi valovi stali na altarju pred naj Svetejšim, naj pride kar koli; tudi njih asistencija je terdno stala; nekteri drugi duhovni, ki so procesijo spremljevali, so se pač umaknili v bližnjo vežo.

Procesije so se obilno in pohvalno vdeležili tudi c. kr. vradniki našega mesta in dežele, na čelu je bil deželni glavar. Tudi mestni župan s tremi svetovalci je bil pričujoč, katerih pa je eden pri tretjem evangeliju bil pobegnil. Od župana se govori, da je premišljeval več dni, bi li se vdeležil procesije ali ne? Ako je znani

sklep, odrečenje pomoči za procesijo, veljal ko demonštracija zoper procesijo, bi doslednje se tudi glavar mesta ne bil mogel procesije vdeležiti. Ali od druge strani so mu bile tudi dobro znane misli večine mestljanov, in tudi je marsikako grenko slišal; toraj je nazadnje vendar le prišel, ali, kakor nekteri terdijo, ga na „Korsi“ ni bilo viditi, šel je namreč od družega do tretjega altarja po krajnih ulicah in bližnji poti. Kaj mu čemo! vročina je bila velika in kadar je človek žejen, verček pive prav dobro dé. K temu omahovanju županovemu — bi ali ne bi šel k procesiji? — je tukajšen list, ne klerikalen, ampak liberalni „Corriere di Trieste“ to-le opomnil: „Kje je večja pogumnost, pri možu, ki se je pri altarjih kazal deželnim oblastnijam, ne pa na „Korsu“ ljudstvu, ktereга glavar je, ali pa pri omenjenih gospéh, ki so že naprej vedile, da bodo tu in tam zasmehovane, kakor se jim je žugalo, pa so vendar le svojemu prepričanju zveste ostale ter očitno svojo vero spoznale? Tukaj se vidi znamuje moške pogumnosti pri ženskih in ženske zvižčnosti pri moških! „Pač vredno je bičanja nemoško obnašanje tistih, na ktere ljudstvo gleda in od njih po pravici lepih izgledov pričakuje.“

Razgled po svetu.

Rimsko. Iz daljne Amerike je 9. t. m. prišlo v Rim veliko kerdelo romarjev, čez 100 oseb. Med njimi sta dva škofa in drugi duhovni in svetni iz raznih tudi naj viših stanov in vsacega spola in starosti. Opoldne 10. t. m. so bili že sprejeti od sv. Očeta. Pridružili so se jim bili tudi nekteri rimski Amerikanci ter jih je bilo do 200 v Vatikanu. Veliko kardinalov, prelatov in imenitnih rimskih gospodov je s svojo pričujočnostjo ameriškanskim katoličanom skazalo svoje spoštovanje. Ginjeni so bili ne manj sv. Oče med svojimi zvestimi otroci iz tolike daljine, kakor Amerikanci sami pred vesoljnim očetom kersanstva. Milgsp. Jožef Dwenger, škof v Fort-Wayni v Indijani, se je približal Njih Svetosti in je bral ginljivo pismo vdanosti v latinskem jeziku. Nato pristopi plemeniti gosp. Théard, sodnik v novem Orleansu, in bere drugo pretresljivo adreso v francoskem jeziku, v kateri je s prav živimi besedami naznanil spoštovanje, ljubezen in vdanost ameriškanskim katoličanom do prečastitega poglavarja sv. Cerkve. Zdaj se vzdignejo sv. Oče in v priserčnem govoru razodenejo prav živo veselje nad tem lepim djanjem vere in ljubezni. Iz daljšega prelepega govora le nekoliko. Izmed temot, ki svet pokrivajo, pravi namestnik Kristusov, je pričujočnost teh popotnikov svitel žark. Veliko je sovražnikov sv. Cerkve, eni so skriti, drugi očitni in divjaški; prvi, ki išejo vero ugonobiti; drugi, ki trinoško divjajo zoper dobre vernike. Velike oserčevanja pa jim prihajajo iz starega, kakor iz novega sveta, iz te Amerike, kjer se vera tako prečudno razširja, da morajo tudi že sami celo škofije množiti. Vender velik del zemlje je še pokrit s krivoverami in treba je Boga prositi, da polagoma pripelje zmotene k pravi veri. — K blagoslovu so vsi poklekili in so ga silo ginjeni sprejeli. Potem gredo sv. Oče mem dolgih verst popotnikov, dajo vsakemu roko poljubiti in za vsacega imajo prijaznih in tolažljivih beséd. Le nekako s silo so se mogli sv. Oče ločiti od te častitljive družbe. Naslednji četrtek so prejeli sv. Obhajilo iz rok Pija IX. Velikih nasledkov pričakujejo od tega prihoda Amerikancev v toliki množici in o takem času v Rim. Otroci iz dalje so prišli očeta v ječi obiskat, njih serce se je navdušilo in ta navdušenost se bo širila kakor blisk po novem svetu, ki ima toliko blagih serc, ki so odperte ali se odpirajo za resnico in bijejo za pravico.

— V dan 28letnice je bila v stoljnici sv. Petra zahvalna pesem v pričo velike množice vernikov, med njimi naj imenitniši namestovalci plemstva in duhovstva. Po tem opravilu, ko je bilo pred Vatikanom polno ljudstva, so se jim sv. Oče pri oknu pokazali in ljudje so začeli klicati in veselje naznanovati. To pa je že ovađuhe in nektare potepine bodlo, ki so vernike psovali in hrup napravili, da je vojaštvo vmes prišlo. Do kardinala Antonelli-a so došle vošila za to imenitno slovesnost iz vesoljnega sveta. Do kardinalov vošilcev so imeli sv. Oče govor, ki bolj kaže naj čverstejšega moža, kakor pa 83 letnega starčka, posebna moč Božja je tukaj prav očitna. Ne mara pa kaki neviden „jezuit“ sv. Očetu za ušesom sedi, ker „liberalni“ prismođuhi tako radi čenčajo, češ, da papež ni samo stojin, ampak je v rokah jezuitov? Govor sam kaže, da je čista duhovna last papeževa in najberže večji del izrečen iznenadoma. Z nepremagljivo močjo Pij IX po tehtnem vvodu ponové proteste zoper vse rope in nasilstva, ki so jih bogoskrunski sovražniki doveršili nad sv. Cerkvijo. V tem oziru pripovepujejo, kako jih besedno in v pismih nekaki ljudje pregovarjajo („poslednje pismo mi še na mizi leži“, pravijo), da naj se dajo spraviti z novimi dogodbami, naj izobčenja prekličejo i. t. d. Neizrečeno bistroumen je naslednji popis rogoviležev, katerih eni, pravi „faraoni“, so terdi kakor nakval, drugi pa — videči strašno povodenj hujáv in nesreč, ki so jo sozadolžili — čutijo pečenje vesti, ktero naj bi jim papež odvezl s tim, da se z njih storjenimi pregrehami sprizjazi! Zahtevajo od papeža mir, sami pa derže nad njim škodljivo, grabežljivo, razdjavno, ubijavno roko. Ali kakor Pij IX pravijo: Zahtevajo: „modum vivendi“, ali kako to z nasprotnikom, ki vedno v roki derži modum nocendi, modum auferendi, modum destruendi, modum occidendi? Kako more pokoj z viharjem mir dalati? Naša vojska zoper sovražnike je križ po zgledu Jezusa Kristusa, — molimo zanje, njih načel (naukov in vodil) pa ne moremo sprejeti. Klic v Marijo, pomoč kristjanov, in blagoslov je sklep tehtnega nagovora.

— V Rimu je bilo o binkošti zbranih 100 prostozidarskih poslancev. Tudi pruski cesar in dedni princ in stari princ Napoleon so imeli tam svoje zastopnike. — V to tedaj je Viktor Emanuel spremenil papežu ugrabljeno „sveto mesto“! To je nova laška svoboda, da se naj bolj sužnja skrivna družba tam zvrta!

Švicarsko. V okraju Juraškem je undan mlad duhoven imel novo mašo v nekem skednju v pričo 600 katoličanov. Razkolnišk odpadnik je nekemu lovcu ponujal precej 25 frankov, da naj novomašnika v ječo odpravi. Deželni lovec pa je gerdo ponudbo odbil z zaničevanjem.

Na Francoskem je keršanstvo in red v vednem boju z rogovilstvom in rudečkarstvom. — Praznik presv. Serca Jezusovega so v Moray-le-Monial-u, kjer je bil začetek te pobožnosti, veličastno obhajali. Iz Pariza, Liona in drugih mest je bilo polno romarjev. Bili so pričujoči tudi papeževi zvavi s svojo zastavo. Veliko poslancev v Verzajlu je bilo zaderžanih s tehtnimi opravi, ki jim ne dopuščajo tudi le en sam dan se odtegniti. Tudi po drugih mestih se je ta imenitni praznik slovesno obhajal.

Angleško. Zaušnico pičlemu ostanku svobode v novi dōbi je hotel pritisniti poslanec Newdegate, ki je 13. t. m. predlagal, naj se izvoli vohunska komisija, ki bi stikala po samostanih, kakor delajo mavtarji po Italiji, Švici in drugod. Pokazalo pa se je, da na Angleškem je še dosti poštenjakov, ki vedó ceniti svobodo prebivališ, in so toraj rudečkarški naklep zaverгли z 238 glasovi zoper 94.

Listek za raznotero robo in blago.

V predstoletni žalostni spomin ljubljanskega pogoriša bode ss. Petra in Pavla dan v stoljni cerkvi do 7 popoldne izpostavljeno presv. Rešnje Telo; ob sedmih bodo milostni škof imeli litanije in pred blagoslovom zahvalno pesem za Božjo pomoč po toliki nesreči itd. Med „Tedeumom“ se bode zvonilo po vsih ljubljanskih cerkvah.

Iz Šentvida na Dolenskem 23. rožn. — Tako lepe slovesnosti še nismo imeli, kakor je bila 21. t. m. za sv. Očeta, opravilo patronske in sv. Alojzija ob enem, ktero je povzdignil gosp. stoljni kaplan K. Klun še posebno s svojo prelepo umérjeno pridigo, mogočen strel itd. Zvečer je bilo do zadnje kočice vse razsvitljeno, zvonilo se je od 9—10, veličanski kresovi so goreli in svetili od vsih strani. Slava Piju IX!

Iz Černega Verha pri P. gradcu, 22. rožn. — Otroci, kateri so šli včeraj v prvič k sv. Obhajilu, so darovali sv. Obhajilo za sv. Očeta.

Iz Toplic, 11. rožn. Burkež iz Beča se okrog vozari, in v večih vaséh in manjših mestih po kerčmah sad bistroumnosti kakega dunajskega „frihtlca“ razstavlja v vedrenje in „omiko“ ljudstva pod naslovi: „Politisches Plauscherl, Humoristisches Theater“ itd. Ta „omikavt“ se je tudi tukaj na večer 18. rožnika v gostilnici „Štefanko“ „produriral“, toda prav v razžaljenje nazočnega človeštva. „Politisches Plauscherl“ je bilo zaničljivo opravljanje ministra Andrašija in gerdo, le kakega divjaka vredno psovanje Njih svetosti Očeta Pija IX na taki način, da vsa predstava se je vsakemu pričujočemu brez ozira na verski in politični značaj gnjusila in studila; „humoristika“ pa je bilo skor djansko posnemanje kakega ali z žganjem ali z vinom prenapolnjenega dunajskega pivčarja. V dnevih hvaljene omike se tedaj takim pokvekarijam dovoli svetne velikaše in naj večji cerkveno oblast v pohujšanje dobrih nespridenih ljudi tako po blatu valjati! Tisti dunajski Eberhart se je od tod podal proti Kočevskemu; naj bi se vsaj drugod skerbalo, da se takim umetnikom urco naprej pokaže.

V Limburgu so bili vsled antikristovskih postav zarubili škofu kočijo. Za prepeljavo kočije pa so mógli dobiti jetnikov iz ječe, ker noben meščan, ne katoličan, ne protestant, ne jud se ni hotel v to podati. Eden limburgskih meščanov potem kupi na dražbi kočijo za 245 tolarjev. Imenitni gospodje iz Limburga vlečejo v zmagoslavji voz, ki je bil olepšan z venci in zelenjem, k škofovemu stanovanju. Tam odkupec škofu izroči pismo, vsled kterega njemu in njegovim naslednikom kakor na posodo prepusti voz, na vse žive dni v povoljno rabo. Tako Bismark več ne more voza zarubiti. Lepo se tukaj poterjuje beseda: „Ljubezen je iznajdljiva“. Globoko v serce ginjen se je škof meščanom zahvalil, velika zbrana množica pa je škofu zaklicala gromovito: Slava! Tako vé katoliško ljudstvo ceniti svoje pastirje, kateri stanovito s Cerkvijo derže.

Vsa katoliška Nemčija žalovaje preslavlja vélikega borivca za resnico, svobodo in pravico, katoliškega poslanca pl. Hermana Malinkrota. Deleč gori v danski Altoni so opravljali zanj mertvašnico. V Cahenu je tisoče rok kinčalo zanj postavljeni mertvaški oder. „Per cruce ad lucem — po križu k luči“ je bil njegov pregovor v slavnih bojih za sv. Cerkev. R. I. P. —

Kongresi. Velikaši so pričeli mnogotere shode napovedovati. 27. jul. bo shod velikani v Bruselju; dnevniki vradniški iz Petrograda in Berlina pa hitijo praviti, da ta shod bo imel človekoljubne namene in ne politi-

Iz Rima. Katoliška družba v Ljubljani in šentviška duhovnija na Dolenskem ste na svoje vošila po daljnopisu za 28letnice od sv. Očeta prejeli prav prijazen odgovor po ravno tej poti.

V Londonu se v jeseni prične prvo rimsko katoliško vseučilišče na katoliški zemlji. Sv. Oče so v posebni pečatnici blagoslovili to početje.

Liberalna doslednost naj novejši šege. Vse je papeža zapustilo, pa vse hoče papeža voliti, — še celo španjski Serrano; in v nezmérni „človekoljubnosti“ vse liberalstvo nič bolj ne blepi, kakor papeža pokopati.

V Ljubljanski škofiji: Umerl je 18. t. m. č. o. Alfons Francišk Smolič, pridigar, iz reda sv. Frančiška „strictioris observ.“, v Ljubljani, rojen v Doberničah 1813, v red pristopil 1835, posvečen 1839. Po starosti pristopa v red okrajine sv. Križa je (po novem imeniku) pred njim oo. mašnikov še 18, za njim pa 104. R. I. P. — Umerl je č. g. Juri Janež, kurat pri Novi štifti, Sodraške fare, 21. t. m. R. I. P.

V Lavantinski škofiji: Prečastita gospoda: Franc. Juvančič, dekan pri Novi cerkvi, in Juri Tutek, dekan pri sv. Lenartu v Sloven. gorah, sta imenovana častna korarja Lavantinske stolice. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Matija Košar k sv. Andreju v Slov.

goricah; Jakob Košar v Svetinje; Jože Hernah v Zibiko; in Anton Pajmon v Dramlje.

V Teržaški škofiji: Č. g. Janez Obreza, kaplan v Gradinji, je umrl 22. t. m. R. I. P.

Za sv. Očeta: G. Ant. Potočnik 2 gl. st. den. v sr. — Gospá Š. v Lj. 6 tolarjev star. den. po 2 gl. po P. Tadeju. — Dr. L. V. 2 gl. sr.: „Per cruce ad lucem“. — Neimenovana 1 gl. v sr. s prošnjo sv. blagoslova, da bi nam Bog že skoraj poslal keršanskega duha. — Neimenovana roka 1 gl., in želi sv. blagoslova za svoje potrebe. — Dve osebi 1 gl. — Jan. Kajžar 1 gl. za 28letnico, proseč sv. blagoslova za-se in za svoje s serčno željo, da bi jim Gospod Bog dal še leta sv. Petra v Antijohiji doživeti. — Preč. g. dek. M. Brolih 6 gl. a. v. in 1 tol. za 2 gl. sr. — S Črnega Verha pri Polh. gr. 11 gl. — Podgrajska podfara ponavlja vse svete želje vesoljnega keršanstva sv. Očetu, daruje 10 gl. in prosi sv. blagoslova. — Iz Topliške fare nabranih 15 gl. — Duhovnika št.-Jurska pod Kumom 7 gl. — Iz Mavčič 58 gl., 1 tol. za 2 gl. in 2½ gl. sr. s prošnjo sv. blagoslova v življenji in na zadnjo uro. — Neimenovan za preslavno 28letnico Piju IX 5 gl. — Iz Lozic 6 gl. 70 kr. s prošnjo sv. blagoslova za dušne in tel. potrebe.

Za afrikanški misijon: Iz Lozic 4 gl. — Iz Mavčič 2 gold.

Za Bosno: Iz Mavčič 2 gl. — Neimenovan 10 gl.

Za misijon v Adrijanopelnu: Neimenovan 10 gold.

Za misijon gosp. Třebca: Neimenovan 10 gold.

Za sv. *Detinstro*: Po g. Dolencu 1 gld. — G. T.
Pirnat 1 gl. za hčerki.

Za kranjske usmiljene sestre v Banjaloki: Neimenovan 15 gl.

k naročevanju na tednik:

za drugo polovico leta 1874.

Novi predgovor čisto resnico terdi, ki pravi:

„Kdor se danes naroči,
Se mu jutri treba ni.“

Prosimo toraj prijatle in neprijatle, naj blagovolijo hitro naročnino obnoviti, ali oziroma v novo jo poslati na naš politiško-cerkveni list, brez kterega celo liberalci živeti ne morejo. In ker se blezo mnogi — zlasti zarad podučljivega „Koledarja“ — močno kesajo, da se niso že v začetku leta narcčili, bodi naznanjeno, da se tudi od prve polovice listi še dobé (razun 1. številke). Serčna hvala gg. dopisovalcem in vsim podpornikom in prijatlom za sodelo in pomoč!

Zgodnja Danica velja:

po pošti za pol leta 2 gld. 40 kr., v tiskarnici sprejemana za pol leta 2 gld.,

" " " četrlet leta 1 " 30 " " " " " četrlet leta 1 "

Naj lažej in naj ceneje se naročnina pošilja po poštnih odkaznicah z napisom: *Naj prejme sl. založništvo „Zgodnje Danice“ v Ljubljani.*

Vredništvo in založništvo..